

Wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000 in verband met de introductie van een grondslag voor toelating van startende buitenlandse ondernemers en het afschaffen van de meldplicht voor kort verblijf van vreemdelingen van buiten de Europese Unie

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van ..., nr. ...;

Gelet op de artikelen 14, derde lid, 18, tweede lid, en 54, eerste lid, onder e, van de Vreemdelingenwet 2000;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van ..., no. ...);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van ..., nr. ...;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Vreemdelingenbesluit 2000 wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 3.30 wordt, onder vernummering van het zesde lid tot zevende lid, een lid ingevoegd, luidende:

6. In afwijking van het eerste en tweede lid kan de verblijfsvergunning worden verleend aan de vreemdeling die een innovatieve onderneming opricht waarmee hij arbeid als zelfstandige verricht of gaat verrichten, die duurzaam beschikt over voldoende middelen van bestaan en die aannemelijk maakt dat hij binnen één jaar na verlening van de vergunning zal voldoen aan de voorwaarden, bedoeld in het eerste en tweede lid. Bij regeling van Onze Minister worden nadere voorwaarden gesteld aan de toepassing van de eerste volzin.

B

In artikel 3.58, vijfde lid, wordt voor de punt aan het slot ingevoegd: of voor ten hoogste één jaar indien de verblijfsvergunning is verleend op grond van artikel 3.30, zesde lid.

C

In artikel 3.59, tweede lid, wordt na "lerend werken" ingevoegd: , arbeid als zelfstandige voor zover de aanvraag om verlenging is gebaseerd op artikel 3.30, zesde lid,.

D

Artikel 4.48 vervalt.

ARTIKEL II

Onze Minister van Veiligheid en Justitie zendt twee jaar na de inwerkingtreding van artikel I, onderdeel A, aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten daarvan in de praktijk.

ARTIKEL III

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2015, met dien verstande dat artikel I, onderdeel D, in werking treedt met ingang van de eerste dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin dit besluit wordt geplaatst en terugwerkt tot en met 1 januari 2014.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

NOTA VAN TOELICHTING

Kennismigranten leveren een belangrijke positieve bijdrage aan de Nederlandse economie. Zij brengen gewilde kennis mee die de Nederlandse kenniseconomie naar een hoger niveau tilt. Kennismigranten versterken de Nederlandse concurrentiepositie en zijn welkom in Nederland. Het toelatingsbeleid voor deze groep is daarom soepel en uitnodigend. Niet alleen kennismigranten die in loondienst werken zijn van grote waarde, ook ambitieuze en innovatieve ondernemers zijn van grote waarde voor de Nederlandse kenniseconomie. Zij zijn een bron van innovatie, nieuwe banen, internationalisering en productiviteit. Het kabinet zet daarom in op een ambitieus en aantrekkelijk ondernemings- en vestigingsklimaat (Kamerstukken II, 2013/14, 31 311, nr. 104). Onderdeel hiervan is het wegnemen van belemmeringen voor toelating van innovatieve startende ondernemers van buiten de Europese Unie (EU) of Europese Economische Ruimte (EER).

Vreemdelingen van buiten de EU/EER die een innovatieve onderneming in Nederland willen starten ("start-up") komen vaak niet in aanmerking voor de bestaande toelatingsregeling voor zelfstandigen omdat zij noch een uitgewerkt ondernemersplan hebben, noch beschikken over een startkapitaal. Zij halen daardoor niet genoeg punten voor het 'puntenstelsel' op grond waarvan een verblijfsvergunning voor 'arbeid als zelfstandige' wordt toegekend. Het behalen van voldoende punten is tot op heden een voorwaarde om in aanmerking te komen voor een verblijfsvergunning voor arbeid als zelfstandige. Die voorwaarde is uitgewerkt in artikel 3.30, tweede lid, Vreemdelingenbesluit 2000 (Vb) en bijlage 8a en artikel 3.20a van het Voorschrift Vreemdelingen 2000. Vreemdelingen die een start-up opstarten voldoen vaak ook niet aan de eis dat bestaansmiddelen *zelfstandig* worden verworven (artikel 3.73 Vb). Zij zitten namelijk in het proces om een onderneming op te starten waaruit zij op dat moment vaak nog niet zelfstandig inkomsten genereren.

Start-ups hebben een grote potentie om bij te dragen aan onze welvaart en concurrentiepositie. Ook kunnen zij nieuwe banen creëren. Hiermee is een wezenlijk Nederlands belang gediend. Daarom heeft het kabinet de Tweede Kamer op 18 maart 2014 geïnformeerd dat het Vb wordt aangepast zodat deze vreemdelingen een verblijfsvergunning kunnen verkrijgen (Kamerstukken II 2013/14, 31 311, nr. 105.). Het voorliggende besluit bevat een aanpassing van het Vb waardoor vreemdelingen van buiten de EU/EER die een innovatieve onderneming in Nederland willen starten, een verblijfsvergunning kunnen verkrijgen. Onder meer over de vraag of sprake is van een innovatieve onderneming, adviseert de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Wetstechnisch wordt dit vormgegeven in artikel 3.30, zesde lid, Vb. Hieruit vloeit voort dat het vereiste inzake het puntenstelsel en het vereiste dat de bestaansmiddelen afkomstig moeten zijn uit arbeid als zelfstandige, buiten beschouwing worden gelaten bij start-ups. Wel moeten de middelen duurzaam zijn en moet de vreemdeling beschikken over het van toepassing zijnde normbedrag (in de zin van artikel 3.74 Vb). Of de middelen van bestaan duurzaam zijn, hangt ervan af of zij nog één jaar beschikbaar zijn op het tijdstip waarop de aanvraag is ontvangen of de beschikking wordt gegeven (artikel 3.75, eerste lid, Vb). Ook middelen van bestaan die niet-zelfstandig verkregen zijn *kunnen* meetellen bij het beoordelen van de hoogte van de middelen van bestaan van de vreemdeling die een start-up wil beginnen. In het Voorschrift Vreemdelingen 2000 zullen regels worden gesteld over de bronnen waaruit de bestaansmiddelen afkomstig mogen zijn. In het Voorschrift Vreemdelingen 2000 zal tevens de voorwaarde worden gesteld dat de startende ondernemer een betrouwbare organisatie moet hebben die hem begeleidt en die een goede staat van dienst heeft (gunstig "track record").

Voor het 'starten van de onderneming' krijgt de vreemdeling één jaar de tijd. De verblijfsvergunning wordt daarom in het geval van een startende ondernemer voor de duur van één jaar verleend (artikel 3.58, vijfde lid). Met het 'starten van een onderneming' wordt bedoeld op het toewerken naar een situatie waarin wordt voldaan aan de voorwaarden voor arbeid als zelfstandige (artikel 3.30, eerste en tweede lid). Als de vreemdeling voldoet aan de voorwaarden uit artikel 3.30, eerste en tweede lid, waaronder het puntenstelsel, verlengt de IND de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning. Als de vreemdeling na het eerste jaar niet aan de voorwaarden voldoet, verlengt de IND de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning niet (artikel 3.59, tweede lid).

In het Voorschrift Vreemdelingen 2000 en de Vreemdelingencirculaire 2000 worden nadere regels gesteld over het verlenen van de verblijfsvergunning aan start-ups. Het kabinet heeft ervoor gekozen om enige flexibiliteit in de regeling in te bouwen door niet alle voorwaarden in het Vreemdelingenbesluit 2000 op te nemen. Op dit moment worden de voorwaarden dat de vreemdeling één jaar een verblijfsvergunning als startende ondernemer mag hebben en dat de vreemdeling duurzaam over voldoende middelen van bestaan moet beschikken, in het Vb neergelegd. Twee jaar na invoering van de regeling wordt deze geëvalueerd (zoals geregeld in artikel II) en indien nodig aangepast. Dan kan ook worden bepaald of de voorwaarden eventueel

overgeheveld worden naar het Vb. Tot die tijd is het gewenst om deze te regelen op het niveau van ministeriële regeling. Het gaat om de volgende voorwaarden die bij ministeriële regeling worden uitgewerkt:

- De startende ondernemer moet een betrouwbare organisatie hebben die hem begeleidt en die een goede staat van dienst heeft.
- De startende ondernemer moet aannemelijk hebben gemaakt waarom het product of de dienst van toegevoegde waarde en innovatief is.
- De RVO moet een positief advies aan de IND hebben uitgebracht.
- De onderneming moet zijn ingeschreven in het Handelsregister.
- De eis van duurzame en voldoende middelen van bestaan.

Mede aan de hand van de eerste vier onderdelen uit deze opsomming wordt beoordeeld of het aannemelijk is dat de vreemdeling na één jaar voldoet aan de voorwaarden van artikel 3.30, eerste en tweede lid.

Afschaffing meldplicht vreemdelingen van buiten de EU voor kort verblijf

Van de gelegenheid is gebruikgemaakt om ook een andere wijziging mee te nemen in dit besluit. Het betreft de algemene verplichting voor kort verblijvende vreemdelingen van buiten de EU om zich binnen drie dagen na binnenkomst in Nederland te melden (artikel 4.48 Vb). Geconstateerd is dat deze aanmeldverplichting niet bijdraagt aan een effectief en efficiënt vreemdelingentoezicht. Ook de Europese Commissie heeft al eerder geconstateerd dat de (voor iedereen) verplichte meldplicht niet effectief blijkt waardoor veel landen deze bepaling niet toepassen. Om die reden is artikel 22 van de Schengenuitvoeringovereenkomst in 2013 gewijzigd,^[1] zodat lidstaten niet langer verplicht zijn om een algemene meldplicht te hanteren. Het reeds bestaande artikel 4.26 Vb blijft de mogelijkheid bieden om, wanneer daartoe naar het oordeel van de ambtenaar belast met de grensbewaking – in het belang van het toezicht op vreemdelingen – gegronde reden bestaat, aan de vreemdeling een verplichting op te leggen om zich binnen drie dagen na binnenkomst bij de politie te melden. Vooruitlopend op de afschaffing van artikel 4.48 Vb wordt deze sinds 1 januari 2014 niet langer gehandhaafd. Om die reden wordt de meldplicht afgeschaft met terugwerkende kracht (artikel III).

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

F. Teeven